

Jaarverslag

Leerplicht / RMC

2020/2021

Gemeente Losser

Voorwoord.....	3
Algemeen.....	4
Leerplicht.....	5
Vrijstellingen en verlof.....	7
Verzuim.....	8
RMC.....	11
Vooruitblik.....	17
Bijlage.....	18

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 'Leerplicht en Regionale Meld- Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaters (RMC) van de Noordoost Twentse gemeenten Oldenzaal, Dinkelland en Losser. De Noordoost Twentse gemeenten presenteren u de resultaten van het gezamenlijke leerplicht- en RMC-beleid en de effecten daarvan over het schooljaar 2020-2021.

Leerplicht/RMC van de Noordoost Twentse gemeenten vinden het belangrijk dat jongeren de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen zodat ze zelfstandig en zo volwaardig mogelijk in de samenleving kunnen participeren. Door het behalen van een startkwalificatie worden jongeren toegerust met kennis en vaardigheden die hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten.

De missie van leerplicht/RMC van de Noordoost Twentse gemeenten is om alle leerplichtige jongeren een kans te geven binnen het onderwijs. Jongeren hebben recht op onderwijs en het is belangrijk dat zij op school de mogelijkheid krijgen om hun talenten verder te ontwikkelen. Daarnaast blijft leerplicht/RMC zich inzetten voor 'kwetsbare' jongeren en voortijdig schoolverlaters om in samenwerking met ketenpartners te zoeken naar een passende vorm van onderwijs, werk en/of zorgtraject.

In schooljaar 2020-2021 hebben we nog steeds te maken met een coronacrisis en gaat Nederland opnieuw in een lockdown. Gedurende de eerste periode lag de prioriteit van het onderwijs op het inrichten van digitaal onderwijs, onderwijs op afstand en het in beeld houden van 'kwetsbare' leerlingen. Tijdens de tweede periode ligt de prioriteit niet bij het melden van verzuim maar bij het sociaal- en emotioneel welbevinden van leerlingen. In de praktijk zagen we dat niet alle kinderen deelnamen aan digitaal onderwijs. Hierdoor waren met name de 'kwetsbare' kinderen niet goed in beeld. Leerplichtambtenaren hebben deurbezoeken gedaan om contacten te leggen en ervoor te zorgen dat voor deze kinderen goede opvang kon worden verzorgd.

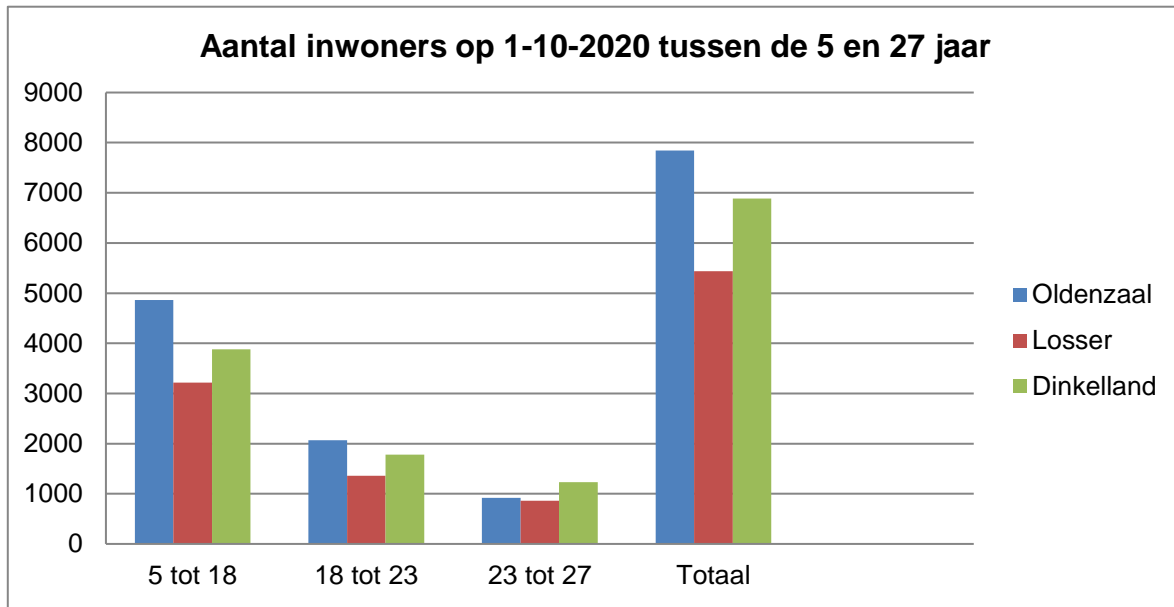
Tijdens de coronaperiode hebben jongeren veelal digitaal onderwijs aangeboden gekregen en was er sprake van vermindering van het aantal stageplaatsen. Digitaal onderwijs was niet voor iedereen werkbaar. Zij hadden problemen met motivatie en concentratie, een gebrek aan sociale contacten en negatief welbevinden. Hierdoor zijn achterstanden in de leerstof opgelopen, hadden ze last van psychische problemen en/of maakten jongeren een verkeerde studiekeuze, waardoor zij genoodzaakt waren voortijdig te stoppen met hun opleiding. Scholen hebben in deze periode meer maatwerk geboden en extra geïnvesteerd in de contacten met jongeren. De meeste jongeren besloten hun opleiding voor te zetten, omdat de verwachting was dat door corona de kansen voor hen op de arbeidsmarkt sterk zou verminderen.

In 2020 hebben de 14 Twentse gemeenten in samenwerking met onderwijsinstellingen in het kader van de Twentse Belofte een vernieuwd regionaal plan (2020-2024) vastgesteld voor de aanpak van voortijdig schoolverlaters en kwetsbare jongeren (16 tot 27 jaar). Het nieuwe plan borduurt voort op het plan van aanpak Twentse Belofte 2016- 2020.

Team leerplicht-RMC
Noordoost Twentse gemeenten

Aantal inwoners

In onderstaande tabel zijn het aantal inwoners in Noordoost Twentse gemeenten vermeld tussen de 5 en 27 jaar.

Aan het einde van het schooljaar wordt leerplicht gebeld over Jim (16). Jim is een kwetsbare jongen. Hij heeft op school veel begeleiding gekregen, waardoor het is gelukt om zijn vmbo-diploma te halen. School en voogd maken zich wel zorgen over de toekomst van Jim. Is hij in staat om na het VMBO een beroepsopleiding te volgen? Samen met school, leerplicht, voogd en hulpverlening gaat Jim hierover in gesprek. Tijdens het overleg komen ze tot de conclusie dat het voor hem beter is om eerst een maatwerktraject te volgen in een beschermde werkomgeving. Jim krijgt de kans om zich persoonlijke verder te ontwikkelen zodat hij beter in staat is om een beroepsopleiding te volgen. Volgend schooljaar zal hier naar toe gewerkt worden.

Algemeen

De Leerplichtwet geldt voor iedereen die in Nederland woonachtig is. Alle jongeren zijn volledig leerplichtig tot en met het einde van het schooljaar waarin ze 16 jaar worden. Direct aansluitend gaat de kwalificatieplicht gelden voor alle jongeren die dan nog geen 18 jaar zijn en geen startkwalificatie hebben. Ouders, voogden of verzorgers hebben de verplichting ervoor te zorgen dat kinderen vanaf 5 staan ingeschreven bij een school en de school regelmatig bezoeken.

Doel leerplicht

De leerplichtwet heeft als doel dat jongeren zo goed mogelijk worden toegerust met kennis en vaardigheden zodat zij zelfstandig een plek op de arbeidsmarkt kunnen verwerven en in staat zijn om zelfstandig en zo volwaardig mogelijk in de samenleving te participeren. Een diploma helpt hierbij en biedt meer mogelijkheden voor de toekomst. De Leerplichtwet ziet erop toe dat jongeren gebruik maken van het recht op onderwijs, maar ook dat ze verplicht zijn om van dit recht gebruik te maken.

Team leerplicht/RMC

Het team leerplicht/RMC in de Noordoost Twentse gemeenten hanteert een doorlopende aanpak van leerplicht naar RMC (5 tot 27 jarigen). Op deze wijze zijn leerplichtige (zorg) leerlingen vroegtijdig in beeld en kunnen 'kwetsbare' jongeren tot 27 jaar gevolgd worden.

Taken leerplichtambtenaar

De taken van de leerplichtambtenaar zijn divers:

- Het accent blijft liggen op de maatschappelijke zorgtaak: die ruimte biedt voor een ondersteunende, begeleidende of verwijzende rol. Leerplicht heeft regelmatig met zorggezinne te maken. Schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten hebben dikwijls een onderliggende oorzaak (problemen in de thuissituatie, gezondheidsproblemen, financiële problemen). Rondom 'zorggezinnen' wordt regelmatig een MDO (multidisciplinair overleg) georganiseerd, waarbij leerplicht in samenwerking met betrokken partijen de problematiek op meerdere leefgebieden inventariseert. Door deze integrale aanpak en het opstellen van een Plan van Aanpak streven zij ernaar deze jongeren zo goed mogelijk te ondersteunen en 'binnen boord te houden'.
- Daarnaast ligt het accent op de preventieve taak: gericht op het voorkomen van verzuim. Hierbij valt te denken aan het geven van voorlichting op scholen en het voeren van preventieve (verzuim) gesprekken met jongeren.
- De repressieve taak: ouders en/of jongeren vanaf 12 jaar oproepen voor gesprek, waarschuwen of het opmaken van een proces-verbaal of doorverwijzing naar Halt bij ongeoorloofd schoolverzuim.

Leerplicht en Corona

In schooljaar 2020-2021 hebben we nog steeds te maken met een coronacrisis en gaat Nederland opnieuw in een lockdown. Leerlingen kunnen tijdelijk niet naar school. Zij krijgen hun leerstof thuis online aangeboden. Zodra het aantal besmettingen is gedaald worden de coronamaatregelen versoepeld en krijgen leerlingen (in beperkte mate) fysiek onderwijs aangeboden. Daarnaast zijn er leerlingen in 'zorggezinnen' die tijdens de coronacrisis weinig of geen ondersteuning krijgen bij het thuisonderwijs of waar de thuissituatie soms onveilig is. Deze kinderen worden in de noodopvang van school opgevangen. Leerplichtambtenaren werken intensief samen met het onderwijs, gemeenten en andere maatschappelijke organisaties om deze 'kwetsbare' kinderen goed in beeld te krijgen en te houden en ze in deze tijd zo goed mogelijk te ondersteunen.

Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen en statushouders

De meeste Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen (AMV-ers) en (leerplichtige) statushouders uit de Noordoost Twentse gemeenten wonen in de gemeente Oldenzaal. Kinderen tot 12 jaar uit de gemeente Oldenzaal en Dinkelland volgen onderwijs bij de Regenboogklassen in Oldenzaal. Deze klassen zijn onderdeel van SBO De Windroos. Kinderen uit de gemeente Losser volgen onderwijs bij De Globe in Enschede. Jongeren in de leeftijd vanaf 12 jaar gaan naar de Taalklas op het Twents Carmel College in Oldenzaal of naar het ISK in Enschede

Kansen(on)gelijkheid in het onderwijs

In schooljaar 2020-2021 is de documentaire serie *Klassen* uitgezonden die inzicht heeft gegeven in de kansen(on)gelijkheid in het onderwijs. Met deze serie en het impacttraject er om heen (regionale meetups en slotbijeenkomst in Den Haag) hebben de makers het debat over kansenongelijkheid in het onderwijs opnieuw hoog op de landelijke politieke agenda gezet. Tijdens regionale vervolg meetups hebben deelnemers uit het onderwijsveld plannen gemaakt om samen kansenongelijkheid te verminderen in hun dagelijkse praktijk. Leerplicht en beleid van de gemeente Oldenzaal en Losser hebben deelgenomen aan deze regionale bijeenkomst.

Wet Vroegtijdige aanmelddatum en toelatingsrecht MBO

Vanaf september 2020 is de uitwisseling van gegevens tussen VO-scholen, MBO-instellingen en gemeenten wettelijk verplicht. Via de *Voorziening Vroegtijdig Aanmelden (VVA)* houden gemeenten en onderwijs jongeren 'beter in beeld' bij de overstap naar het MBO en voorkomen daarmee dat jongeren zonder startkwalificatie van school verdwijnen.

De overstap naar het MBO verloopt niet soepel voor alle jongeren. Landelijk zijn er ieder jaar 8000 jongeren die geen (bewuste) studiekeuze maken. Zij komen na de zomer niet aan op het MBO en vallen uit zonder een startkwalificatie. In de wet 'Vroegtijdig aanmelddatum en toelatingsrecht MBO' is daarom een landelijke aanmelddatum van 1 april opgenomen. Doel is om leerlingen zo te stimuleren vroegtijdig na te denken over hun studiekeuze en ook sneller te kunnen inspelen op mogelijke schooluitval.

De aanmelddatum voor het MBO is vanwege de coronamaatregelen met een maand verschoven van 1 april naar 1 mei. Door de termijn te verlengen hebben aankomende studenten meer tijd om zich te oriënteren en tot een goede studiekeuze te komen nu dat vooral digitaal moet.

Trajecten jongeren

Jongeren die om uiteenlopende redenen tijdelijk niet in staat zijn om onderwijs te volgen, kunnen op een voorschakeltraject worden geplaatst. Deze jongeren krijgen in overleg met externe partijen een maatwerktraject aangeboden waarbij het streven is hen weer terug te laten keren richting het onderwijsproces.

Leerplicht

Kinderen mogen vanaf 4 jaar een school bezoeken. Vanaf de eerste dag van de maand na hun 5^e verjaardag hebben kinderen de plicht om naar school te gaan. Deze plicht duurt tot het schooljaar waarin ze 16 jaar worden.

Kwalificatieplicht

Jongeren tussen de 16 en 18 jaar zijn kwalificatie plichtig. Dit houdt in dat zij hun startkwalificatie moeten behalen. Een startkwalificatie is een MBO niveau 2 diploma of een HAVO- of VWO diploma.

Vrijstelling en verlof

Verlof

Leerplicht heeft de bevoegdheid om in uitzonderlijke situaties verlof te verlenen buiten de reguliere vakanties om. Verlofaanvragen van minder dan 10 schooldagen, bedoeld voor de leerling waarvan één van de ouders vanwege de aard van hun specifieke beroep niet in staat zijn om in de reguliere vakantieweken vakantie op te nemen, worden door de directeur van de school in behandeling genomen.

Het onderwijs ontvangt ook regelmatig verlofaanvragen waarbij ze de behoefte hebben om deze ter advisering te bespreken met leerplicht. Door samen de kaders van de leerplichtwet te bespreken hebben zij 'handvatten' om een weloverwogen besluit te nemen. In onderstaande tabel staan de meest voorkomende aanvragen.

Art.	Vrijstelling of verlof
5, lid a	Lichamelijke/ psychische klachten van het kind
5, lid b	Bezwaar tegen de richting van het onderwijs
5, lid c	Het bezoeken van een school in het buitenland
11f	Vakantie buiten de schoolvakanties in verband met de specifieke aard van de werkzaamheden van één van de ouders
11g	Vakantie vanwege andere gewichtige omstandigheden
15	Vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs (alleen voor kwalificatieplichtigen)

Vrijstelling van de inschrijvingsplicht

Leerplichtige kinderen moeten ingeschreven staan op een school. In een aantal gevallen kunnen ouders/verzorgers vrijstelling van deze inschrijvingsplicht aanvragen. Dikwijls gaat het om leerlingen die om lichamelijke en/of psychische redenen niet in staat zijn onderwijs te volgen of een school in het buitenland bezoeken. In onderstaande tabel staan het aantal vrijstellingen vermeld van de Noordoost Twentse gemeenten.

Vrijstellingen	Oldenzaal			Losser			Dinkelland		
	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Art. 5 lid a	4	5	6	3	3	3	7	7	7
Art. 5 lid c	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	4	5	6	3	3	3	7	7	7

Verzuim

De leerplichtambtenaar wordt door scholen en/of ouders ingeschakeld wanneer er sprake is van (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim of voor het bemiddelen in verschillende (conflict) situaties. Leerplicht probeert samen met betrokken ketenpartners tot een passende oplossing te komen dat leidt tot geregeld schoolbezoek van het kind.

Samenwerking leerplicht en onderwijs

Veel van de problematiek waarmee jongeren van 16 tot 27 jaar te maken hebben begint niet pas op 16 jaar. Daarom is het van belang om onverminderd in te blijven zetten op vroegsignalering en preventie, om zoveel mogelijk te voorkomen dat kinderen en jongeren in hun leven later vastlopen. Leerplicht gaat in schooljaar 2021-2022 de scholen bezoeken en nadrukkelijk aandacht vragen voor het belang van schoolaanwezigheid, vroegsignalering en preventieve samenwerking met ketenpartners. In verband met de coronacrisis zijn deze bezoeken tijdelijk uitgesteld.

Verzuimkaart als leidraad

Regionale leerplichtambtenaren, het onderwijs en de Jeugdgezondheidszorg (GGD-JGZ) werken al een aantal jaren met de verzuimkaart voor primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. De verzuimkaart is de handreiking voor professionals wanneer wettelijke en overig verzuim moet worden gemeld en welke acties betrokken partijen aansluitend ondernemen. Door verzuim tijdig te melden kan worden afgestemd welke interventies nodig zijn om dit verzuim te beperken of te stoppen.

Methodisch Aanpak Schoolverzuim (MAS)

Stichting Halt, Ingrado, het Openbaar Ministerie en de Raad voor de Kinderbescherming hebben een gezamenlijk visie ontwikkeld in de aanpak van schoolverzuim. Het doel van de aanpak is:

- Terug/toeleiding naar een passend onderwijs programma.
- Vroegtijdig inzet van (jeugd) hulpverlening.
- Ketensamenwerking en daarmee een effectievere aanpak van schoolverzuim.
- Maatwerk. De aanpak is licht waar het kan en zwaarder waar het nodig is.

De leerplichtambtenaar:

- Vervult de schakelrol voor gecoördineerde en optimale inzet van alle betrokken ketenpartners.
- Neemt het initiatief voor een adequaat vervolg op de verzuimmeldingen. Dit gebeurt in overleg met de ketenpartners en vanuit ieders verantwoordelijkheid.
- Start een onderzoek bij het constateren van gemeld verzuim en monitort het vervolg.

Project Thuiszitters Twente

Het project Thuiszitters regio Twente is geïnitieerd door de Twentse Belofte als onderdeel van de ontwikkeltafel onderwijs- zorg. Het wordt breed gedragen door de SWV 23-01 en 23-02, de 14 Twentse gemeenten en ketenpartners. Het project heeft vier opbrengsten;

- de regionale visie schoolaanwezigheid,
- de Thuiszitterstafel,
- de inventarisatie van het aanbod in Twente voor jongeren met schoolverzuim en
- de proeftuin schoolaanwezigheid.

Bij leerlingen die ingebracht worden in de Thuiszitterstafel kan sprake zijn van zowel *geoorloofd als ongeoorloofd* verzuim. Door geen onderscheid te maken in het soort verzuim wordt aangesloten bij de regionale visie schoolaanwezigheid. Al het verzuim betekent immers verlies in lestijd. Scholen in de Noordoost Twentse gemeenten nemen nog niet deel aan deze proeftuin en passen de regionale visie nog niet toe.

Verzuim

In onderstaande tabel worden de verzuimmeldingen van de afgelopen schooljaren weergegeven. In verband met de coronacrisis hebben leerlingen opnieuw enige tijd geen fysiek onderwijs kunnen volgen op school. Het totaal aantal verzuimmeldingen in de gemeente Oldenzaal is gedaald ten opzichte van schooljaar 2019-2020 (-28). In de gemeente Losser (+13) en Dinkelland (+21) is sprake van een stijging van het aantal verzuimmeldingen.

Schoolverzuim 18-	Oldenzaal			Losser			Dinkelland		
	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Leerplicht									
basis – en speciaal basisonderwijs	3	23	13	1	2	9	1	2	2
voortgezet speciaal onderwijs	2	2	3	3	3	10	2	0	2
voortgezet onderwijs	60	68	73	40	28	23	40	30	51
middelbaar beroeps onderwijs	117	52	28	41	33	37	75	20	18
Totaal	182	145	117	85	66	79	118	52	73

Luxe verzuim	Oldenzaal			Losser			Dinkelland		
	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-20219	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Basis- en speciaal basisonderwijs	0	5	2	0	1	1	0	2	1
Voortgezet onderwijs	2	0	0	2	0	2	3	3	0
Middelbaar Beroeps Onderwijs	1	0	1	0	0	3	0	0	0
Totaal	3	5	3	2	1	6	3	5	1

In schooljaar 2020-2021 heeft leerplicht (tijdens de coronaperiode) intensief contact gehad met het onderwijs en is vanuit de maatschappelijke zorg meegedacht. Door het bieden van maatwerk werd de nadruk gelegd op het welbevinden van de leerlingen.

Interventies van leerplicht na een verzuimmelding:

- De meeste jongeren (90%) ontvangen een uitnodiging voor een gesprek waarbij leerplicht de achterliggende oorzaak van het verzuim probeert te achterhalen. In de praktijk blijkt dat:
 - Een waarschuwing dikwijls voldoende is.
 - De overige 10% volstaat met een kennisgevingsbrief.
 - Is er sprake van recidive dan gaat leerplicht handhavend optreden:
 - Jongeren krijgen voor *te laat komen* een proces-verbaal voor een taakstraf bij Halt
 - Bij *verzuim* een proces-verbaal voor het Openbaar Ministerie.
 - Wanneer sprake is van (*meervoudige*) *problematiek* kan leerplicht in overleg met ketenpartners hulpverlening adviseren voor jongere en/of het gezinssysteem of een MDO organiseren.

Verzuimspreekuur Twents Carmel College

In schooljaar 2020-2021 heeft leerplicht het preventieve verzuimspreekuur op het Twents Carmel College (TCC), locatie Potskampstraat voortgezet. Gezien de positieve ervaringen is het preventieve verzuimspreekuur ook gestart op locatie De Thij en Oranjestraat in Losser. De leerplichtambtenaar gaat preventief in gesprek met deze leerlingen om het beginnend verzuim in de toekomst te verminderen.

Handhaving leerplichtwet

In schooljaar 2020-2021 zijn 10 processen-verbaal (pv's) opgemaakt voor een taakstraf bij Halt (te laat komen) en 10 reguliere processen-verbaal voor ongeoorloofd schoolverzuim. Dit is een lichte stijging ten opzichte van schooljaar 2019-2020 (+3). Ondanks inzet van extra ondersteuning zijn jongeren niet altijd in staat gebleken om hun schoolgang weer op te pakken en moest leerplicht handhavend optreden.

Processen verbaal	Oldenzaal			Losser			Dinkelland		
	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Regulier pv	1	7	5	5	3	4	2	3	1
Halt pv	2	2	5	1	1	3	2	2	3
Totaal	3	9	10	6	4	7	4	5	4

Verzuim 18+

Schoolverzuim is een belangrijke voorbode voor schooluitval op latere leeftijd. Vanaf 18 jaar valt de student onder het RMC. RMC medewerkers nodigen de 18+ studenten uit voor een gesprek om de achterliggende oorzaak van het verzuim te achterhalen. In overleg met de student worden passende interventies ingezet. Op deze wijze proberen we het voortijdig schoolverlaten terug te dringen en/of te voorkomen. Door het online onderwijs is het aantal verzuimmeldingen 18+ in de gemeente Oldenzaal (-6) en Dinkelland gedaald (-12). In de gemeente Losser is het aantal verzuimmeldingen toegenomen (+ 16).

Schoolverzuim 18+	Oldenzaal			Losser			Dinkelland		
	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Totaal	31	20	14	18	5	21	24	18	6

Regionale Meld- en Coördinatie voortijdig schoolverlaters (RMC)

Naast de leerplichtwet hebben gemeenten ook een wettelijke taak op het gebied van RMC -Regionaal Meld- en Coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaters-. De doelgroep zijn jongeren van 18-23 jaar zonder startkwalificatie (HAVO/VWO/MBO niv.-2 diploma).

De RMC-functie omvat vier taken:

- Een sluitende melding en registratie van alle jongeren tussen de 18 en 23 jaar die niet op school zitten en nog geen startkwalificatie hebben
- Benaderen en zorg dragen voor begeleiding van jongeren die zijn uitgevallen. Deze begeleiding is gericht op terugleiden naar school, werk, een combinatie daarvan of een zorgtraject
- Coördineren en initiëren van samenwerking tussen alle belangrijke partijen die te maken hebben met deze jongeren (onderwijs, zorg en arbeid) en het onderhouden van dit netwerk
- Monitoren van de jongeren van 23 tot 27 jaar die zijn geholpen en het verzorgen van de nazorg.

Jongeren en corona

De coronacrisis heeft een grote impact op de fysieke en mentale gesteldheid van jongeren. In een aantal opzichten treft de coronacrisis jongeren harder dan oudere leeftijdsgroepen. Het wegvallen van een groot deel van het sociale leven, zorgen over de studievoortgang (online lessen en vermindering van stages), toename van zorgen over kansen op de arbeidsmarkt zijn van invloed op het welbevinden van jongeren. Vanuit het Rijk wordt in samenwerking met jongeren, lokale en regionale partijen extra programma's en steunpakketten ingezet die de negatieve effecten van de coronacrisis op jongeren gaan beperken. RMC gaat in samenwerking met lokale en regionaal ketenpartners interventies inzetten om jongeren meer perspectief te bieden op een goede toekomst.

RMC / VSV

Jongeren van 18-23 jaar die niet in het bezit zijn van een startkwalificatie (HAVO/VWO/MBO niveau 2 diploma) vallen onder het RMC. Als zij niet terugkeren richting onderwijs, worden zij voortijdig schoolverlater genoemd.

Kwetsbare jongeren

Leerlingen uit het Voortgezet Speciaal Onderwijs, Praktijkonderwijs, VMBO basis of MBO niveau 1 (Entree opleiding) die niet in het bezit zijn van een startkwalificatie hebben dikwijls extra ondersteuning nodig bij een plek in onze samenleving.

In onderstaande tabel zijn het aantal gemelde voortijdig schoolverlaters en de uitstroom van de afgelopen drie schooljaren vermeld.

Voortijdig schoolverlaters (RMC meldingen)	Oldenzaal			Losser			Dinkelland		
	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Man	26	32	29	15	26	20	10	18	13
Vrouw	13	14	10	12	8	13	4	9	3
Totaal	39	46	39	27	34	33	14	27	16

Uitstroom voortijdig schoolverlaters (RMC meldingen)	Oldenzaal			Losser			Dinkelland		
	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Onderwijs	19	18	16	9	11	6	7	9	11
Werk/stage/traject/inburgering	14	22	17	8	9	21	5	11	4
Verhuizing	5	3	1	1	2	1	1	2	0
Opvangvoorziening/ zorg/ hulpverlening	1	1	2	1	7	2	1	4	1
Overige reden (ziekte/detentie/ Wajong/...)	0	0	1	5	2	1	0	1	0
Onbekend	0	2	2	2	3	2	0	0	0
Totaal	39	46	39	27	34	33	14	27	16

Tijdens de coronaperiode heeft het MBO veelal digitaal onderwijs aangeboden en was er sprake van vermindering van het aantal stageplaatsen. Jongeren hebben in gesprekken aangegeven dat digitaal onderwijs niet voor iedereen werkbaar was. Zij hadden problemen met motivatie en concentratie, een gebrek aan sociale contacten en negatief welbevinden. Hierdoor zijn achterstanden in de leerstof opgelopen, hadden ze last van psychische problemen en/of maakten jongeren een verkeerde studie-keuze, waardoor zij genoodzaakt waren voortijdig te stoppen met hun opleiding. Scholen hebben in deze periode meer maatwerk geboden en extra geïnvesteerd in de contacten met jongeren.

In de gemeente Oldenzaal (-7) en Dinkelland (-11) zijn het aantal RMC meldingen in schooljaar 2020-2021 gedaald ten opzichte van 2019-2020. De meeste jongeren besloten hun opleiding voor te zetten, omdat de verwachting was dat door corona de kansen voor hen op de arbeidsmarkt sterk zou verminderen. Het aantal RMC meldingen in de gemeente Losser is nagenoeg gelijk gebleven (-1). Een aantal jongeren die gestopt zijn met de opleiding hebben een verkeerde studierichting gekozen en/of kampen met psychische problematiek. Veruit de meeste jongeren in de gemeente Losser zijn (ondanks hun psychische problematiek) aan het werk, een aantal combineert dit met een oriëntatie op een nieuwe opleiding of zijn voornemens om de oude studie weer te hervatten.

Twentse Belofte 2020- 2024

In 2020 hebben de 14 Twentse gemeenten in samenwerking met onderwijsinstellingen een vernieuwd regionaal plan (2020-2024) vastgesteld voor de aanpak van voortijdig schoolverlaters en kwetsbare jongeren (16 tot 27 jaar). Het nieuwe plan borduurt voort op het plan van aanpak Twentse Belofte 2016- 2020. De Twentse Belofte 2020-2024 heeft als doelstellingen om:

- Het aantal voortijdig schoolverlaters terug te dringen (landelijk 20.000 vsv-ers)
- Het percentage voortijdig schoolverlaters verhogen dat na 1 jaar weer terug naar school of aan het werk is
- Beter ondersteunen van jongeren voor wie de overstap naar vervolgonderwijs en/of arbeidsmarkt niet vanzelfsprekend is door hun achtergrond en daardoor meer risico oplopen
- Jongeren van 23 tot 27 jaar die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben extra te ondersteunen.

Deze doelstellingen worden vormgegeven in samenwerking met de 14 Twentse gemeenten, onderwijsinstellingen, Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W).

Belofte 5 van de Twentse Belofte

Jongeren die niet op school zitten of (gedeeltelijk) aan het werk zijn worden door het RMC benaderd en begeleid, zodat ze terug kunnen keren richting onderwijs, werk of zorgtraject. Het betreft een doelgroep die bestaat uit jongvolwassenen tussen 18 - 27 jaar zonder startkwalificatie en gèen inkomen of een inkomen hebben tot € 300,-.Dikwijls worden ze ondersteund door hun ouders of vriend/vriendin.

Deze jongeren hebben dikwijls te maken met tegenslagen op verschillende leefgebieden (multi-problematiek) waardoor het niet lukt om de prioriteit te leggen op school of werk. Het is belangrijk om met deze jongeren in contact te blijven en ze te begeleiden richting een passende plek waarin zij zich verder kunnen ontwikkelen. Vanuit het RMC gaan we deze jongeren actief benaderen en kijken we in samenwerking met in- en externe ketenpartners hoe ze school en/of werk weer kunnen oppakken. Afhankelijk van de problematiek hebben deze jongeren intensieve begeleiding nodig (systeemgericht). Om hen te stimuleren zichzelf verder te ontwikkelen wordt ingezet op een integrale aanpak waarbij zoveel mogelijk maatwerk wordt geboden. Op deze wijze willen wij deze jongeren meer perspectief bieden op een goede toekomst.

Tabel 1: Belofte 5 prioriteit 1 en 2 jongeren.

Gemiddeld aantal jongeren per maand Noordoost Twentse gemeenten in de periode augustus 2020 t/m juni 2021 Bron: Kennispunt en Inlichtingenbureau..

	Oldenzaal		Dinkelland		Losser	
	18-23 jaar	23-27 jaar	18-23 jaar	23-27 jaar	18-23 jaar	23-27 jaar
Prioriteit 1 jongeren: geen startkwalificatie/geen schoolinschrijving/ geen inkomen	24		11		18	
Prioriteit 2 jongeren: geen startkwalificatie/ geen schoolinschrijving/ inkomen <300 euro	11	17	8	8	7	19
Totaal	35	17	19	8	25	19

Jongeren in kwetsbare positie

De doelgroep van Belofte 3 zijn jongeren die zonder startkwalificatie van school gaan en die persoonlijk worden begeleid naar een passende vervolgstap. Specifiek gaat het om jongeren uit het VSO, Praktijkonderwijs en Entree-onderwijs.

De Noordoost Twente gemeenten hebben ook in schooljaar 2020-2021 intensief contact met het VSO-Pro en Entree onderwijs wanneer jongeren 'risicovolle' overstappen maken naar vervolgonderwijs of arbeidsmarkt. Partijen informeren elkaar daar waar extra zorg wordt ingezet en er is sprake van interprofessioneel samenwerken met elkaar. Samen streven er naar om zoveel mogelijk maatwerk te bieden voor deze jongeren en een vangnet te creëren waarop zij kunnen terugvallen bij (dreigende) uitval. Het RMC en het onderwijs hanteren één regionale aanpak voor geplande en ongeplande uitstroom van jongeren om de toestroom naar vervolgonderwijs en/ of arbeidsmarkt te verhogen (JIKP Intergrip). Ook zal hier de verbinding worden gelegd met het loket 'Werken en Leren'.

In onderstaande tabel een cijfermatige onderbouwing van Belofte 3 jongeren in schooljaar 2020-2021.
Bron JIKP Inter grip. Totaal: 57 jongeren

Belofte 3 jongeren Schooljaar 2020-2021	Oldenzaal	Losser	Dinkelland 13
VSO	8	5	4
Praktijkonderwijs	12	14	7
Entreeopleiding*	3	2	2
Totaal	23	21	13

Uitstroom Belofte 3 jongeren schooljaar 2020-2021	Oldenzaal	Losser	Dinkelland
Onderwijs Bol	4	2	4
Onderwijs BBL	5	2	1
Werk	7	9	4
Dagbesteding	6	5	3
Onbekend	1	3	1
Totaal	23	21	13

De gemeente ontvangt een RMC melding van Martijn (20). Martijn is in het verleden gestart met de schildersopleiding, maar door omstandigheden moest hij stoppen met deze opleiding. Ook de BOL-opleiding Logistiek wordt geen succes. Martijn gaat op zoek naar werk en vindt een baan in de horeca. Vanwege zijn gedragsproblematiek heeft Martijn een aantal conflicten met zijn collega's. RMC neemt contact op met de leidinggevende van Martijn. Samen gaan ze kijken welke ondersteuning Martijn nodig heeft om zijn werk goed te kunnen uitoefenen en het contact met zijn collega's te verbeteren. Martijn blijkt ook op andere leefgebieden (financiën, vangnet) hulpvragen te hebben. De gemeente gaat voor Martijn ambulante hulpverlening inzetten. Ondanks het werkplezier in de horeca blijft Martijn de wens houden om schilder te worden. Er wordt een plan van aanpak opgesteld en betrokken partijen gaan samen op zoek naar een passende werkplek voor Martijn. Martijn is inmiddels naar tevredenheid gestart met de BBL-opleiding schilderen.

*Jongvolwassenen tussen de 23-27 jaar in de gemeente Dinkelland worden ondersteund door Werkplein Almelo

Samenwerking ketenpartners

Leerplicht/RMC hecht veel waarde aan goede samenwerking met in- en externe ketenpartners (o.a. onderwijs, arbeidsmarkt, hulpverlening, jongerenwerkers, politie, Justitie en collega's binnen het sociaal domein). Indien er sprake is van verzuim, dreigend thuiszitten of voortijdig schoolverlaten gaat leerplicht/RMC in gesprek met betrokken ketenpartners. Streven is om kinderen en jongeren weer zo snel mogelijk te laten terugkeren richting (een passende vorm) van onderwijs, arbeidsmarkt of zorgtraject. Leerplicht/RMC neemt op landelijk, regionaal en lokaal niveau deel aan diverse overlegstructuren en bijeenkomsten. Daarnaast participeert leerplicht/RMC in het Zorg-Adviesteam van het Twents Carmel College en het ROC van Twente.

Actieteam en integrale aanpak

Het Actieteam van de gemeente Oldenzaal en Dinkelland richt zich op jongeren tussen de 18 en 27 jaar die zonder startkwalificatie zijn uitgevallen binnen het onderwijs. Het Actieteam bestaat uit vertegenwoordigers van het onderwijs, de gemeente en welzijnsorganisatie. In dit integrale overleg wordt, op basis van de mogelijkheden van de jongere afgestemd wat de vervolgstappen kunnen zijn (maatwerk), Hierbij denkend aan een studie-of beroepskeuzetest, geven van een schooladvies, bemiddeling naar een (leerwerk) baan. In schooljaar 2020-2021 zijn 21 jongeren uit de gemeente Oldenzaal en Dinkelland besproken. Jongeren uit de gemeente Losser worden niet in dit Actieteam besproken, omdat de gemeente Losser jongeren vanuit een integrale aanpak maatwerk biedt en indien nodig samenwerking zoekt met ketenpartners (onderwijs, zorg- en hulpverleningsorganisaties).

MBO-diploma verhoogt de kwaliteit van leven en levert maatschappij geld op

Uit onderzoek blijkt dat iedere MBO-student die een startkwalificatie behaalt een betere uitgangspositie heeft op de arbeidsmarkt. Met een startkwalificatie op zak hebben afgestudeerde MBO-ers vanaf niveau 2 een goed arbeidsperspectief en een beter kwaliteit van leven. Ook leiden geslaagde MBO-ers tot minder maatschappelijke kosten: zij doen minder vaak een beroep op uitkeringen en ondersteuning en er is minder inzet van politie en justitie vereist. Het allerbelangrijkste is dat deze jongeren de kans krijgen hun talenten te ontwikkelen en te benutten en zij gemotiveerd en met veel plezier aan de slag gaan! Leerplicht/RMC blijft zich daarom samen met ketenpartners inzetten in het voorkomen en terugdringen van voortijdig schoolverlaters om zo jongeren een beter toekomst perspectief te bieden.

Nationaal Programma Onderwijs

Het ministerie van OC&W stelt komend schooljaar extra financiële middelen beschikbaar (NPO gelden) om huidige generatie leerlingen en studenten alle kansen te geven op volwaardig onderwijs en een goede toekomst. Het Nationaal Programma Onderwijs is een meerjarig plan en gericht op herstel én ontwikkeling van het onderwijs, op het inhalen én compenseren van vertraging, en op het ondersteunen van iedereen in het onderwijs die het moeilijk heeft.

Samenwerking leerplicht/RMC-ROC van Twente

Leerplicht/RMC en het ROC van Twente willen meer gaan samenwerken om van elkaars expertise gebruik te maken en jongeren beter te kunnen bedienen. De meeste verzuimmeldingen komen van het MBO onderwijs. Wanneer leerplicht/RMC (aantal dagdelen) fysiek op locatie van het onderwijs zit zijn de lijntjes tussen partijen korter, kunnen meer contactmomenten met jongeren plaats vinden en zijn per opleiding vaste aanspreekpunten. Daarnaast kan leerplicht/RMC de preventieve verzuimsprekuren voor elkaar doen. In verband met corona is dit niet goed van de grond gekomen. In schooljaar 2021-2022 wordt deze samenwerking verder voortgezet. Tevens wordt de samenwerking met het Team Bijzondere Instroom (TBI) van het ROC versterkt voor wat betreft (zorg) leerlingen die weer terug willen keren naar het MBO.

Mbo-verklaring voor Mbo-studenten zonder diploma of certificaat

Door de wet 'Versterken positie mbo-studenten' kan een mbo-student die het mbo zonder een diploma of certificaat verlaat vanaf 1 augustus 2021 een mbo-verklaring krijgen. In de mbo-verklaring zij de resultaten opgenomen die de student wél heeft behaald. De mbo-verklaring kan zo bijdragen aan het vinden van werk en/of terugkeer naar het mbo.

Onderwijs

Basisonderwijs (PO)	Het basisonderwijs is bestemd voor leerlingen van 4 tot en met 12 jaar.
Speciaal Basisonderwijs (SBO)	Leerlingen die meer hulp nodig hebben met leren en opvoeding dan in het basisonderwijs kan worden geboden, kunnen naar het speciaal basis onderwijs. Dit valt ook onder het primair onderwijs
(Voortgezet) Speciaal Onderwijs (V)SO)	Scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs zijn er voor leerlingen die lichamelijk of verstandelijk beperkt zijn en voor leerlingen die kampen met psychische- of gedragsproblematiek. Deze leerlingen krijgen in het (voortgezet) speciaal onderwijs meer aandacht en ondersteuning dan in het reguliere onderwijs.
Voortgezet Onderwijs (VO)	Het voortgezet onderwijs is het reguliere onderwijs dat leerlingen na afronding van het basisonderwijs volgen. Leerlingen vanaf ongeveer 12 jaar gaan naar de middelbare school. Het voortgezet onderwijs duurt 4, 5 of 6 jaar, afhankelijk van welk niveau voortgezet onderwijs de leerling volgt.
Praktijkonderwijs (PRO)	Praktijkonderwijs is een vorm van voortgezet onderwijs bestemd voor leerlingen met een leerachterstand. De leerlingen binnen het praktijkonderwijs zijn jongeren van 12 tot maximaal 18 jaar. De theorie in het vmbo is voor deze leerlingen te moeilijk. De school besteed daarom vooral aandacht aan praktische vakken en vaardigheden.
Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO)	MBO staat voor middelbaar beroepsonderwijs. Het MBO leidt leerlingen op om een bepaald beroep uit te oefenen.

Soorten schoolverzuim

Absoluut schoolverzuim:

Een leerplichtig kind staat niet ingeschreven op een school of onderwijsinstelling en heeft geen vrijstelling gekregen.

Luxe verzuim:

Leerplichtige kinderen worden thuisgehouden uit luxe overwegingen zoals een vakantie of een uitstapje met het gezin en er is geen toestemming verleend door de directeur of de leerplichtambtenaar.

Relatief schoolverzuim:

Verzuim van 16 uur gedurende een aaneengesloten periode van vier weken zonder geldige reden. Dit verzuim moet door scholen wettelijk gemeld worden bij DUO. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend.

Overig verzuim:

Alle overige verzuim, dat minder is dan 16 uur in vier weken. Het gaat hierbij om veelvuldig te laat komen of spijbelen, verzuim gerelateerd aan (vermoedelijk) achterliggende problematiek en ziekte verzuim. De school kan hier een melding van maken, maar is dit wettelijk niet verplicht. Vanuit leerplicht vragen wij de scholen dit verzuim wel te melden, omdat er dan in een vroegtijdig stadium interventies ingezet kunnen worden.